

2.03.2023

Europas grønne motor skal til serviceeftersyn

Diskussionen om EU's konkurrenceevne bør handle om mere end penge - det er lige så vigtigt at diskutere regulering, sikring af arbejdsmarkedet, forskning og udvikling og forholdet til vores omverden.

Skrevet af

Anders Overvad

Johan Moesgaard
Andersen

Kontakt

Anders Overvad

Johan Moesgaard
Andersen

Med sin nye grønne industripolitik har amerikanerne i den grad formået at starte en debat om, hvorvidt den europæiske konkurrenceevne er tidssvarende. Med investeringer og skatterabatter for svimlende 2600 mia. kr. over 10 år satser den amerikanske Inflation Reduction Act (IRA) massivt på udviklingen af den grønne industri i USA. Mens amerikanerne er på vej til et grønt gearskifte, er spørgsmålet, om Europa i fremtiden skal ligge i inderbanen eller overhalingsbanen.

I EU er der dog også sat mange milliarder af til grøn omstilling, og ser man på den grønne del af EU's genopretningsfond fra 2021, indeholder den alene flere midler end IRA'en. Men selvom de europæiske midler er til stede, kan de være sværere at få fat på, da EU's statsstøtteordninger ofte er mere bøvlede at søge end de amerikanske skatterabatter.

IRA'en rammer derved et ømt punkt for EU. Det er på høje tid til at sende Europas grønne motor til serviceeftersyn i det politiske værksted. De seneste år har nemlig kortlagt en lang række strategiske afhængigheder i EU, og de skal håndteres. Det kommer til at koste, og private midler er naturligvis kærkomne, men der vil også være et behov for offentlige investeringer.

Set med danske øjne bør vi dog holde fast på at brede diskussionen om den europæiske konkurrenceevne ud, så den ikke kun kommer til at handle om offentlige midler. EU står overfor en lang række udfordringer de kommende år med et massivt behov for investeringer i grøn omstilling, forsvar samt en øget demografisk modvind – så penge er der ikke ligefrem overflod af.

Men konkurrenceevne er heldigvis mere end et spørgsmål om penge. EU-Kommissionen er klar over, at der skal mere til, og lægger derfor i sit forslag fra 1. februar op til en generelt smidigere, hurtigere og mere gennemskuelig regulering. Det er kærkomment, men da det i sidste ende er op til medlemslandene at eksekvere, er EU's manøvrerum på dette område ret begrænset.

Et andet fokusområde for en styrket konkurrenceevne vil naturligvis være arbejdsmarkedet. For i en fremtid med færre hænder bliver det mere nødvendigt end nogensinde at sikre de rigtige kompetencer. Ikke mindst flere faglærte. Fremtidens grønne arbejdspladser vil kræve mere efteruddannelse, og alene i batteriindustrien forventer EU-Kommissionen, at der kommer til at mangle 800.000 medarbejdere.

Men et grønnere Europa vil kræve arbejdskraft af alle typer, og derfor vil det også være nødvendigt, at EU-landene investerer mere i forskning og udvikling. I dag

investerer Danmark omkring 2,9 pct. af vores BNP i forskning og udvikling, men for EU som gennemsnit er tallet desværre kun knap 2,3 pct. Det blegner sammenlignet med USA, som investerer 3,5 pct. af BNP. Derfor bør vi fra dansk side presse endnu mere på for, at alle lande i EU lever op til den aftalte målsætning på 3 pct. For uden tilstrækkelige investeringer i forskning risikerer vi, at udviklingen af fremtidens løsninger flytter andre steder hen. Og der vil være behov for alle dele af værdikæden, hvis EU også i fremtiden skal være et sted, hvor virksomheder ser muligheder.

Endelig er det afgørende, at vi i Europa forholder os til vores omverden. Europa har hidtil kørt i lavt gear, når det gælder om at få godkendt handelsaftaler med resten af verden. Uanset om det gælder aftaler med lande i Sydamerika, Asien eller Australien. Skal Europas grønne løsninger også blive globale grønne løsninger, er samspillet med andre strategiske partnere afgørende.

Så i stedet for kun at diskutere om der er penge nok, skal vi have bredt konkurrenceevnediskussionen ud til at omfatte alle dele af EU's konkurrenceevne, for der er brug for et grundigt serviceeftersyn.